

LOOMAKASVATUSTÖÖTAJA, OSAKUTSE LÜPSJA tase 3, ÕPPEKAVA MOODULITE RAKENDUSKAVA

Sihtrühm	Põhihariduseta õpilane
Õppevorm	Statsionaarne

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
1	ÕPITEE JA TÖÖ MUUTUVAS KESKKONNAS	5	E.Rõuk, E.Kadastik
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane juhib omatööalast karjääri tänapäevases muutuv keskkonnas, lähtudes elukestva õppe põhimõtetest		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid.		
Õpilane: 1. seab juhendamisel endale õpieesmäärke, arvestades oma võimalusi ning piiranguid	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab juhendamisel oma huvisid, väärtusi, oskusi, teadmisi, kogemusi ja isikuomadusi, sh õpi-, suhtlemis- ja koostööoskusi seoses õpitava erialaga; • sõnastab juhendamisel oma teadmistest, oskustest ja valitud erialast lähtuvad isiklikud õpieesmärgid; • koostab juhendamisel isikliku eesmärgipärase õpitegevuste plaani. 		
2. saab aru majanduse toimimisest, tööandja ja töövõtja rollidest	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab juhendamisel turumajanduse toimimist ja selle osapoolte ülesandeid; • kirjeldab juhendamisel piirkonna ettevõtteid; • kirjeldab juhendamisel tööandja ja töövõtja rolle, õigusi ja kohustusi; • valib oma eesmärkidega sobiva ametikoha ning kirjeldab juhendamisel enda võimalikke ülesandeid; • kirjeldab juhendamisel keskkonnategureid enda valitud ametikohal. 		
3. kavandab juhendamisel omapoolse panuse väärtuste loomisel enda ja teiste jaoks kultuurilises, sotsiaalses ja/või rahalises tähenduses	<ul style="list-style-type: none"> • määratleb juhendamisel meeskonnatööna probleemi ühiskonnas; • kavandab juhendamisel meeskonnatööna probleemile lahendusi, kasutades loovustehnikaid; • kirjeldab juhendamisel meeskonnatööna erinevate lahenduste kultuurilist, sotsiaalset ja/või rahalist väärtust; • valib juhendamisel meeskonnatööna lahenduse probleemile; • koostab juhendamisel meeskonnatööna tegevuskava valitud jätkusuutliku lahenduse elluviimiseks. 		

<p>4. mõistab oma vastutust enesearendamisel ja töölase karjääri kujundamisel</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab juhendamisel oma kutsealast arengut õpingute vältel, seostades seda oma eesmärkidega; • leiab ja kasutab juhendamisel asjakohaseid infoallikaid endale koolitus-, praktika- või töökoha leidmiseks; • koostab juhendamisel praktikale või tööle kandideerimiseks vajalikud materjalid; • kirjeldab juhendamisel oma karjääriteed mõjutavaid tegureid; • kirjeldab juhendamisel enda õpitavate oskuste arendamise ja rakendamise võimalusi muutuvas keskkonnas.
<p>Teemad, alateemad</p>	<p>ENESETUNDMINE JA SELLE TÄHTSUS ÕPITEE PLANEERIMISEL</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Võimed, väärtused, oskused, isikuomadused ja käitumisviisid 2. Huvi ja hobitegevuse roll õpitee planeerimisel 3. Suhtlemis- ja koostööoskuste mõju elu-, õpi- ja töörollis 4. Õpingutega toimetulek. Õppimist toetavad erialased õpikeskkonnad <p>MAJANDUS, SELLE OLEMUS JA TOIMIMISE MEHHAANISMID</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Majanduse terminid, mõisted ja toimimise mehhanismid 2. Eesti majandus ja vaba ettevõtlus 3. Turg ning selle osapooled 4. Arukas rahakasutus ja oma elu planeerimine 5. Töö ja tööturg. Tööjõud majanduses 6. Ettevõtluse tähtsus ühiskonnas ja selle vormid 7. Konkurents ja koostöö 8. Valitsuse ja riigieelarve roll majanduses <p>TÖÖANDJA JA TÖÖVÕTJA ROLLID, ÕIGUSED JA KOHUSTUSED. TÖÖSEADUSANDLUS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tööandja ja töövõtja roll, tema õigused ja kohustused 2. Tervisekontroll, töeteravishoiu- ja töökeskkonnaalased teabematerjalid 3. Tööõnnetus, käitumine tööõnnetuse korral 4. Lepingulised suhted töö tegemisel 5. Töö tasustamine ja sotsiaalsed tagatised <p>ETTEVÕTLUS JA ETTEVÕTLIKKUS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ettevõtlus ja selle koht ning olulisus turumajanduses 2. Ärikeskkonna osapooled ja regulatsioonid 3. Vastutustundlik ettevõtlus

	<p>4. Sotsiaalne ettevõtlus, selle olemus ja sisu</p> <p>5. Turg ja turundus</p> <p>6. Finantsid ettevõttes</p> <p>7. Ettevõtluse algus, areng ja ka lõpetamise võimaluse</p> <p>ENESETUNDMINE TÖÖALASE KARJÄÄRI KUJUNDAMISEL</p> <p>1. Enesetundmine ja selle tähtsus karjääriplaneerimisel: mina ja õpitav kutseala.</p> <p>2. Õppimisvõimaluste ja töömaailma tundmine ning selle tähtsus karjääriplaneerimisel: karjääri areng ja elukestev õppimine, tööturg.</p> <p>3. Isikliku karjääriplaani koostamine: lühi- ja pikaajaline karjääriplan</p>
iseseisev töö 30 tundi	<p>Ajatelg alates õppimise alustamisest kuni kooli lõpetamiseni. Kirjuta iga aasta juurde vähemalt kolm sinu elus aset leidnud sündmust, mis on seotud õppimise ja tööga.</p> <p>Juhendamisel koostab ja kirjeldab oma isikliku eelarve ja oma majanduslikke võimalusi oma eriala valdkonnas; otsib juhendamisel olulist informatsiooni ette antud interneti lehtedelt (tööandja õigused ja kohustused / töövõtja õigused ja kohustused / tööleping / töökorraldus / puhkus)</p> <p>Koostab juhendamisel uurimuse kuidas ettevõtte (2-3 ettevõtte näitel) rakendavad vastutustundliku ettevõtluse printsiipe</p> <p>Õpitavate oskuste arendamise ja rakendamise võimalused muutavas keskkonnas. Õpitava eriala töökohale oma sobivuse analüüs. Kandideerimisdokumentide koostamine</p>
Õppemeetodid	<p>Analüüs. Arutelu. Õppekäik. Infootsing. Rollimängud. Lühiloeng. Praktilised harjutused. Kohtumine. Meeskonnatöö. Situatsioonülesannete lahendamine. Mõistekaart.</p>
Hindamine	<p>Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel.</p> <p>Hindamisülesanne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. õppija esitab elektroonilises keskkonnas, Google Drive või Moodle, õpitee ajatelje, mille koostamisel on lähtunud dokumentide vormistamise heast tavast. Hinne "kujuneb kirjalikus juhendis ettenähtud kriteeriumite alusel 2. juhendamisel piirkonna ettevõtete (õpitavas valdkonnas) kaardistamine ja millises ettevõtluse vormis tegutsetakse; juhendamisel otsib pankade poolt pakutavaid teenusteid ja koos arutatakse võimalikke ohtusid rahaga käitumisel; arutelu juhendamisel, mis on töökorralduse eeskiri ja milleks seda ettevõttes nii tööandjale kui ka töötajale vaja on; juhendamisel ühe äriidee välja mõtlemine ja arutelu ning esitlus; juhendamisel ühe ettevõtte näitel tuuakse välja millised võimalused on erialal õppijal tööd teha, millistel tingimustel ja mis võib

	<p>saada takistuseks (võimalused / piirangud / enda roll)</p> <p>3. juhendamisel meeskonnatöona ühe vaadeldava ettevõtte kohta, millised probleemid võivad olla ettevõtjal ja millised töötajatel ning arutelu nende probleemide lahendamiseks ja abi saamiseks, juhendamisel ühe äriidee väljamõtlemine ja arutelu ning esitamine: (äriidee arenduse da`Vinci mäng jm loovustehnikad ideede väljamõtlemiseks), juhendamisel paaristööna sotsiaalse ettevõtte olemuse selgitamine ja näiteid 2-3 sotsiaalse ettevõtte kohta, kes juba turul tegutsevad; juhendamisel arutelu inimeste tulud, kulud ja oma eelarve koostamine ning kui palju erineb ettevõtete tulud - kulud ning miks ettevõtjad kasumi eesmärgil tegutsevad arutelu</p> <p>4. õppija osaleb tööintervjuu simulatsioonil erinevates rollides ja analüüsib saadud kogemust, olles eelnevalt esitanud "Monitooringu". Hinne kujuneb kirjalikus juhendis ettenähtud kriteeriumite alusel</p>
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Moodul on arvestatud, kui kõik hindamisülesanded ja iseseisev töö on lävendi tasemel sooritatud
sh hindamismeetodid	Analüüs, arutelu, individuaalne vestlus juhendajaga, mõistete bingo, rühmatöö, tööleht, õppekäik, koostöö / arutlusest osavõtt / meeskonnatöös osalemine / julgus oma arvamuse esitamisel / erinevate võimaluste leidmine / eriarvamuste aktsepteerimine), töölehe täitmine, juhendamisel infootsing, julgust oma ideest rääkida ja arutleda, individuaalsete õpiülesannete tegemine juhendamisega, intervjuu, rollimäng, õpimapp
Õppematerjalid	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ajateljje koostamise vahendid: https://tamme.gymnaasium.ee/tammedigi/toovahendid-ajateljje-tegemiseks/ 2. SA Kutsekoda kodulehel https:// oska.kutsekoda. ee/wp-content/ uploads/2016/04/ Tulevikutrendid-1.pdf 3. OSKA raport "Töö ja oskused 2025"https://epale.ec.europa.eu/et/resource-centre/content/too-ja-oskused-2025-0 4. SA Kutsekoda video "Tulevikuoskused": https://www.youtube.com/watch?v=XLTIes-WrvU&t=148s ja https://www.youtube.com/watch?v=zEyFW6k8WsI 5. Video „Õppimise kolm vaala“ https://www.youtube.com/watch?v=k5O_plgF3kE 6. Innove Rajaleidja: https://rajaleidja.innove.ee/ 7. Ettevõtlus. 4. taseme kutseõpe https://www.opiq.ee/Kit/Details/223 8. Ettevõtlusõppe programm Edu&Teguhttps://ettevotlusope.edu.ee/ 9. Töötukassa koduleht https://www.tootukassa.ee/content/teenused/evat-taotlemine-ja-kasutamine 10. Opiq keskkond: https://www.opiq.ee/Packages/Details?packageKey=TeacherHighSchoolPackage

	<p>11. Rahajutud: https://www.opiq.ee/Kit/Details/223?fbclid=IwAR2ErepyhsQ_8oTweU84qv4ygaahLLOth4RvjIU nPmc-2uIa3OdcqVStAUM</p> <p>12. Maksuameti koduleht: https://www.emta.ee/et</p> <p>13. Finantsaabits :https://www.minuraha.ee/et/publikatsioonid/finantsaabits</p> <p>14. Finantsinspektsiooni poolt loodud leht: https://www.minuraha.ee/</p> <p>15. Tööelu lehekül: https://www.tooelu.ee/</p> <p>16. Tööinspektsiooni koduleht:https://www.ti.ee/est/avaleht/</p> <p>17. Äriidee potentsiaali hindamine, turukõlblikkuse ja realiseeritavuse hindamine “Ajujaht seminari video”: https://www.youtube.com/watch?v=PY68Oy23T4M&t=7s</p>
--	---

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
2	LÜPSMINE	9	M-M Urve, E. Must, DeLaval, praktikajuhendajad
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane lüpsab veised, järgides toorpiima käitlemise hügieeninõudeid juhendamisel.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: <ol style="list-style-type: none"> hindab lüpsiinventari valmisolekut ja valmistab selle lüpsiks ette; seab piimajahuti tööasendisse; kontrollib lüpsiks vajalike puhastusvahendite ja desinfektsioonivainete olemasolu suunab loomad vastavalt nende eelnevale grupeerimisele lüpsile; tagab pärast lüpsi loomade liikumise lauta ettenähtud gruppi puhastab nidad, teeb eellüpsi ja hindab visuaalselt piima 	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> kirjeldab udara ehitust ja talitlust, selgitab piima tekkimise ja väljutamise protsesse ning piima koostist valmistab lüpsiinventari lüpsiks ette, seab lüpsiinventari ja töökoha lüpsivalmidusse, selgitab masinlüpsi tööpõhimõtet ja kirjeldab erinevaid lüpsitehnoloogiaid suunab loomad lüpsile ja tagasi ettenähtud gruppi järgides ohutusnõudeid valmistab loomad lüpsmiseks ette ja lüpsab loomad, puhastab nidad, teeb eellüpsi, hindab visuaalselt piima 		

kvaliteeti ning märgistab haige udaraga looma vastavalt juhistele	kvaliteeti, kinnitab lüpsiriista nisadele, põhjendab hügieeninõuete vajalikkust lüpsimisel ja piimakäitlemisel
4. lüpsab loomad ja desinfitseerib nidad lüpsijärgselt vastavalt juhistele; eraldab ja utiliseerib toiduks sobimatu piima	<ul style="list-style-type: none"> • lüpsab loomad, veendub lüpsi lõppemisest, järgib lüpsihügieeninõudeid • eraldab ja utiliseerib toiduks sobimatu piima ning märgistab haige udaraga looma
5. valmistab lüpsinventari pesuks ette, puhastab ja desinfitseerib lüpsinventari, peseb lüpsikannu ning tagab lüpsiala puhtuse vastavalt juhistele	<ul style="list-style-type: none"> • puhastab ja desinfitseerib lüpsijärgselt lüpsiinventari ja lüpsiala vastavalt juhistele, selgitab pesu- ja desinfitseerimisaine keskkonnasäästliku kasutamist • täidab tööülesandeid vastutustundlikult, suheldes kaastöötajatega informatsiooni vahetades, kannab hoolt heakorra ja puhtuse ees
6. grupeerib kinnisloomad vastavalt juhistele	<ul style="list-style-type: none"> • jätab lehma kinnisperioodile, selgitab kinni jätmise protseduuri, järgib juhendit ja arvestab looma füsioloogilisi näitajaid
Teemad, alateemad	<p>Udara füsioloogia</p> <p>Udara ehitus ja talitus, piima tekkimine ja väljutamine</p> <p>Masinlüpsi tööpõhimõte</p> <p>Lehmade lüpsimine ja lüpsinventari hooldus</p> <p>Udara ettevalmistus ja lüpsimine, lüpsihügieen ja -reeglid</p> <p>Lüpsiala ja -inventari puhastus ja desinfektsioon</p> <p>Lüpsitehnoloogiad ja lüpsinventar erinevatelt tootjatelt</p>
sh praktiline töö	6 EKAP
iseseisev töö 54 tundi	Töötamine juhendamisel farmis
Õppemeetodid	Interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö
Hindamine ja hindamismeetodid	<p>Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel.</p> <p>Hindamisülesanded:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kirjeldab udara ehitust ja talitlust ning selgitab piima tekkimise ja väljutamise protsesse, piima koostist 2. Lüpsimine lüpsiplatsil ja intervjuu etteantud küsimuste põhjal
sh hindakriteeriumid	Puuduvad

sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Moodul on arvestatud, kui kõik hindamisülesanded ja iseseisev töö on lävendi tasemel sooritatud.
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon
Õppematerjalid	E-õppematerjalid „Piimakarjakasvatus“ https://moodle.e-ope.ee/course/view.php?id=4104 , tööjuhendid, lüpsitarvikute ja –vahendite kasutusjuhendid, www.delava.ee , M.Oeselg „Lüpsitarkused“ Eesti põllu- ja maamajanduse nõuandeteenistus 2014, www.nouandeteenistus.ee

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
3	PRAKTIKA	12	M.M Urve, K.Reino, ettevõtte praktikajuhendajad
Nõuded mooduli alustamiseks			
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane saab ettevõttes kogemusi, omandab oskusi ja vilumusi iseseisvaks tööks põllumajandussektoris.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. planeerib praktikajuhendi alusel isiklikke praktika eesmäärke	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • selgitab praktika olemust, praktikaks vajaminevate dokumentide esitamise nõudeid ning praktika protseduuri • hindab praktikale seatud eesmäärke ning koostab juhendi alusel isiklikud eesmärgid 		
2. töötab juhendamisel põllumajandusettevõttes loomakasvatuse valdkonnas, järgides ettevõtte töökorraldust, tööhutusnõudeid ja loomade heaolu	<ul style="list-style-type: none"> • valmistab lüpsiinventari lüpsiks ette, kontrollides puhtust ja vaakumitaset ning vajalike tarvikute olemasolu • suunab loomad turvaliselt lüpsile ja peale lüpsi tagasi ettenähtud gruppi • lüpsab loomad vastavalt ettevõtte töökorraldusele järgides hügieeninõudeid • järgib oma töös head põllumajandustava • töötab iseseisvalt või meeskonnas, hoiab korras oma töökoha, tuleb toime kriisiolukordades 		
3. koostab juhendi järgi praktika aruande, hinnates oma tegevusi ja praktika eesmärkide saavutamist	<ul style="list-style-type: none"> • koostab juhendi alusel arvutis keeleliselt ja vormiliselt korrektse praktika aruande ja esitleb seda 		
Teemad, alateemad	Praktikadokumentatsioon Dokumentatsiooni täitmine		
iseseisev töö 20 tundi	Praktikadokumentatsioon.		

	Praktikapäevik-aruande koostamine ja esitamine
Õppemeetodid	interaktiivne loeng, praktiline töö, iseseisev töö, praktiline dokumentatsiooni täitmine, seminar
Hindamine	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Hindamisülesanne: 1. Ettevõtte hinnang 2. Praktikapäevik aruande koostamine 3. Praktikaseminar
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Moodul on arvestatud, kui kõik hindamisülesanded ja iseseisev töö on lävendi tasemel sooritatud
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, seminar
Õppematerjalid	Praktikadokumentatsioon www.jkhk.ee

VALIKAINED

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
1	LOOMADE HOOLDAMINE	2	M-M. Urve, K.Reino, A. Pavlenko, M.Kõbu
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	õpetusega taotletakse, et õpilane tuleb toime loomaliigi hooldamisega		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. hoolitseb loomade üldise heaolu eest vastavalt heaolunõuetele	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> hoolitseb loomade üldise heaolu eest, puhastab söötmis- ja jootmisala, söötab ja joodab loomad, eemaldab sõnniku, vajadusel lisab allapanu, kontrollib automaatsete kliimaseadmete näitajaid, kontrollib valgustust täidab tööülesandeid vastutustundlikult, suheldes kaastöötajatega informatsiooni vahetades, kannab hoolt heakorra ja puhtuse eest vastutab oma tööülesannete täitmise eest 		

2. grupeerib ja/või paigutab loomad ümber, arvestades nende kasvatamise eesmärki ja tootmisperioodi	<ul style="list-style-type: none"> grupeerib ja või paigutab loomad ümber, lähtudes loomade tootmisperioodist ja juhistest
3. vaatleb loomi igapäevaselt, haigete või surnud loomade leidmiseks, edastab teabe	<ul style="list-style-type: none"> vaatleb loomi, tuvastab haiged või hukkunud loomad, kirjeldab haige looma füsioloogilisi näitajad ja käitumist
4. puhastab vajadusel loomad järgides tööohutust	<ul style="list-style-type: none"> puhastab loomad, teostab vastavalt vajadusest erinevaid toiminguid; kammib, harjab, peseb jm, järgides tööohutust
5. hooldab loomade jäsemeid vastavalt juhiste le	<ul style="list-style-type: none"> abistab spetsialisti loomade sõrgade/kapjade värkimisel arvestades tööohutust
6. kontrollib farmiseadmete töökorrasolekut ja teavitab kõrvalkalletest vastutavat isikut vastavalt juhistele	<ul style="list-style-type: none"> kontrollib farmiseadmete töökorrasolekut, jälgib seadmete tööd, kontrollib tehnilisi näitajaid ning annab hinnangu seadmete töövalmidusest
Teemad, alateemad	<p>Anatoomia ja füsioloogia põhialused Loomade karja hierarhia ja käitumine Ohutu loomade käsitlemine Loomade pidamisviisid Eestis kasvatatavad piimaveise- ja lihaveisetõud Allapanu liigid ning seos loomade heaoluga Keskannonõuded ja loomade heaolu reeglid seadusandlusest lähtuvalt Loomade hooldamine Loomade hooldamise viisid ja vahendid. Sõra signaalid, sõrahooldus. Farmiseadmed</p>
iseseisev töö 80 tundi	Töötamine juhendamisel farmis
Õppemeetodid	Interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö, eneseanalüüs
Hindamine	<p>Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel.</p> <p>Hindamisülesanne: Õpilane demonstreerib veise turvalist käsitlemist, fikseerimist ja puhastamist ning hindab sõrgade olukorda ja üldist tervislikku seisundit.</p>

sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Moodul on arvestatud, kui kõik hindamisülesanded ja iseseisev töö on lävendi tasemel sooritatud
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon
Õppematerjalid	E-õppematerjalid „Loomade heaolu“ https://moodle.e-ope.ee/course/view.php?id=1617 , tööjuhendid, "Sõra signaalid"- www.delaval.ee J.Huslen, B. KleinSwormink, Sõra signaali 2005 ja Vasikast mullikaks 2006, AS Dimela tõlge ja trükk www.nouandeteenistus.ee

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
2	LOOMADE TERVISHOID	2	M-M Urve, S.Butlers
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane jälgib loomaliigi või lindude tervislikku seisundit, vastavalt spetsialiseerumisele.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane: 1. hindab visuaalselt loomade üldist tervislikku seisundit	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> hindab visuaalselt loomade üldist tervislikku seisundit, kirjeldab loomade anatoomilisi iseärasusi ja füsioloogilisi näitajaid, täidab tööülesandeid vastutustundlikult, suheldes kaastöötajatega informatsiooni vahetades, kannab hoolt heakorra ja puhtuse eest 		
2. tuvastab looma haigusliku seisundi, annab esmaabi, ravib ja hooldab haiget looma vastavalt loomaarsti juhiste le	<ul style="list-style-type: none"> tuvastab looma haigusliku seisundi, tuvastab haige looma, kirjeldab haigustunnuseid, teavitab loomaarsti haigest loomast 		
3. abistab loomaarsti veterinaarsetes toimingutes	<ul style="list-style-type: none"> ravib haiget looma, eraldab haige looma, osutab esmaabi, ravib vastavalt loomaarsti juhiste le, tagab loomale sobiva keskkonna ja heaolu , jälgib ohutusnõudeid täiendab ennast tööalaselt, omandab uusi töövõtteid 		

4. teavitab surnud loomast vastutavat isikut ja järgib juhiseid	<ul style="list-style-type: none"> teavitab surnud loomast vastutavat isikut, selgitab korjuste hoiustamist ja edasise käitlemise nõudeid
Teemad, alateemad	Loomade tervishoid Loomatervishoiu põhialused. Seadustest tulenevad veterinaarnõuded. Enamlevinud veiste haigused ja nende ennetamine Loomade esmaabi ja ohutu käsitlemine
iseseisev töö 16 tundi	Töötab juhendamisel farmis
Õppemeetodid	interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö, eneseanalüüs
Hindamine	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanne: Veise või vasika fikseerimine ja terviseparameetrite hindamine
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Moodul on arvestatud, kui kõik hindamisülesanded ja iseseisev töö on lävendi tasemel sooritatud
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon
Õppematerjalid	E-õppematerjalid „Loomatervishoid“ https://moodle.e-ope.ee/course/view.php?id=8209 , tööjuhendid J. Huslen, B. KleinSwormink "Sõra signaalid"(2005) ja „Vasikast mullikaks“ (2006), AS Dimela tõlge ja trükk R. Säre, M. Jalakas „Loomatervise käsiraamat“ I osa (1983) ja II osa (1984) kirjastus Valgus www.nouandeteenistus.ee

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
3	VEISTE TAASTOOTMINE	1	K.Piirfeldt, praktikajuhendajad
Nõuded mooduli alustamiseks	Läbitud moodul loomadehooldamine ja söötmine		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab teadmised veiste sigimisorganite ehitusest ja talitlusest, suguloomade valikust, tiinestusviisidest, poegimisest ja vastsündinute hooldusest		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid
<p>Õpilane:</p> <p>1. avastab indlevad veised ning abistab veiste seemendamisel ja tiinuse kontrollimisel vastavalt juhistele</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuvastab indlevad veised, avastab innatunnuste põhjal loomad, registreerib indleva looma, abistab spetsialisti veise seemendamisel, • abistab spetsialisti tiinuse diagnoosimisel, osaleb tiinuse diagnoosimisel, märgistab loomad, kirjeldab tiinuse diagnoosimismetoodikaid • täidab tööülesandeid vastutustundlikult, suheldes kaastöötajatega informatsiooni vahetades, kannab hoolt heakorra ja puhtuse eest
<p>2. jälgib veise poegimisprotsessi, abistab oma pädevuse piires, identifitseerib vastsündinud vasika ettevõttes vastavalt kehtestatud korrale</p>	<ul style="list-style-type: none"> • jälgib poegimisprotsessi, kirjeldab selle kulgu ja loote probleemseid asetusi, identifitseerib vasika • dokumenteerib innad ja registreerib sünid, vastavalt juhendile
<p>3. jälgib poeginud looma ja vastsündinu tervist ning heaolu vastavalt juhistele</p>	<ul style="list-style-type: none"> • jälgib poeginud looma ja vastsündinu tervist, hooldab vastsündinud vasikat vastavalt juhistele
<p>4. tagab vasikale ternespiima vastavalt juhistele</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tagab vasikale ternespiima, kontrollib ternespiima olemasolu ja kvaliteeti, joodab vasika, selgitab sondiga jootmise meetodikat
<p>Teemad, alateemad</p>	<p>VEISTE TAASTOOTMINE Lehma suguorganite ehitus ja talitlemine. Tiinestamisviisid, tiinuse kulgu ja diagnoosimine. Ahtrus, selle sagedasemad põhjused ja majanduslik kahju Veiste taastootmine Veise poegimine, poegimishügieen ja sagedasemad probleemid poegimisel. Vastsündinu esmahoodus. Ternespiima koostis ja tähtsus vastsündinule Vasikate arvelevõtmine, kasvu, arengu ja tervise jälgimine Farmi algdokumentatsioon</p>
<p>iseseisev töö 12 tundi</p>	<p>Töötab juhendamisel farmis</p>

Õppemeetodid	interaktiivne loeng, intervjuu, praktiline töö, eneseanalüüs
Hindamine	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel. Hindamisülesanded: 1. Kirjeldab piimalehma sobivust aretuseks välimiku põhjal etteantud juhendi alusel 2. Segab vasikale joogipiima ja joodab arvestades vasika vanust ja jootmisviisi
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Moodul on arvestatud, kui kõik hindamisülesanded ja iseseisev töö on lävendi tasemel sooritatud
sh hindamismeetodid	Praktiline töö, demonstratsioon
Õppematerjalid	E-õppematerjalid „Piimakarjakasvatus“ https://moodle.e-ope.ee/course/view.php?id=4104 , tööjuhendid Jan Huslen, BerrieKleinSwormink „Vasikast mullikaks“ (2006), AS Dimela tõlge ja trükk „Terviklikud lahendused vasikate söötmisel“ Baltic Agro 2012 www.nouandeteenistus.ee

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
4	TÖÖOHUTUS, TURVALINE TÖÖKESKKOND JA ESMAABI	3	E. Laurson, H. Luhtmaa
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpilane rakendab töötervishoiu- ja tööohutuslaseid teadmisi ning korraldab ettevõttes töötervishoiu- ja tööohutuslaseid töid.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
Õpilane:	Õpilane:		
1. Selgitab töökeskkonnaga ja tööolmega seonduvaid ohte ja riske vastavalt juhistele	<ul style="list-style-type: none"> • Teab ja selgitab töökeskkonnaga ja tööolmega seonduvaid ohte ja riske; • Selgitab tööõnnetuse ja kutsahaigestumise põhjuseid, nende ennetamise võimalusi ning täidab vastavasisulist dokumentatsiooni. 		
2. Tunneb töötervishoiu ja tööohutuse korralduse nõudeid	<ul style="list-style-type: none"> • Orienteerub tööseadusandluses, töökeskkonna süsteemis ning riikliku järelevalve tavades; • Tunneb töötervishoiu ja tööohutuse korraldamise nõudeid ettevõttes; 		

riigi ja ettevõtte tasandil vastavalt eeskirjadele	<ul style="list-style-type: none"> • Kirjeldab sisekontrolli läbiviimist, töötervishoiu ja tööohutuse tegevuskava ning töötajate sisekontrolli kava koostamist.
3. Koostab riskianalüüsi, hinnates riske ning nende ohjamise abinõusid vastavalt juhistele	<ul style="list-style-type: none"> • Koostab riskianalüüsi arvestades töökeskkonna ohutegurid (füüsilised, keemilised, bioloogilised, füsioloogilised) ning nende mõju tervisele; • Kirjeldab riskide hindamise meetodeid ning nende ohjamiseks kasutatavaid abinõusid (tule- ja elektriõhutus ettevõttes, ergonoomika jm).
4. Kirjeldab esmaabi olemust ja annab esmaabi	<ul style="list-style-type: none"> • Hindab kannatanu seisundit ja otsustab järgneva tegevuse; • Elustab kannatanu vastavalt situatsioonile; • Peatab verejooksu ja kutsub vajadusel kiirabi; • Selgitab haavade tekke põhjused ning seob haavad; • Iseloomustab traumasid ja luumurde ning nendega seonduvaid ohte. Fikseerib luumurru ja kutsub kiirabi; • Hindab füüsiliste ja keemiliste traumade ulatust ning raskusastet. Võimalusel annab esmaabi.
Teemad, alateemad	<p>Töökeskkonna ohutus Töökeskkonna mõiste. Töökeskkonnas esinevad ohud. Töökeskkonna ohutegurid, nende mõju tervisele (füüsilised, keemilised, bioloogilised, füsioloogilised ja psühholoogilised ohutegurid). Tööohutus kalakasvanduses erinevates tööprotsessides ja masinate ning seadmete käsitsemisel. Ergonoomia. Tööolme Riskianalüüs. Riskianalüüsi mõiste. Riski hindamise meetodid. Riskide ohjamise abinõud. Töötervishoiu ja tööohutuse korralduse õiguslikud alused Töötervishoiu ja tööohutuse korraldus riigi tasandil (struktuur töökeskkonnasüsteemis, riiklik järelevalve) ja ettevõtte tasandil (tööandja ja töötaja kohustused ning õigused, töökeskkonnaspetsialist, töökeskkonnavolinik, töökeskkonnanõukogu). Koostöö. Sisekontroll. Töötervishoiu ja tööohutuse tegevuskava. Töötajate tervisekontroll. Õnnetusohu. Tööõnnetus ja kutsehaigestumine. Tööandja ja töötaja vastutus</p> <p>Esmaabi Tegutsemine õnnetuskohal, elustamine, verejooksu peatamine, šokis kannatanu abistamine, esmaabi haavade, luumurdude, liigesevigastuste korral, sidumine esmaabi äkkhaigestumiste korral</p>
iseseisev töö 38 tundi	Tutvub ohutus – ja kasutusjuhenditega Kontrollib esmaabikapi sisu säilivust ja olemasolu
Õppemeetodid	Arutelu, rühmatöö, harjutused, õppevideo analüüs, juhtumianalüüs
Hindamine ja hindamismeetodid	Õppeprotsessis rakendatakse kujundavat hindamist. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse hindamiskriteeriumide ja demonstratsioonülesannete täpsustavate hindamisjuhendite alusel.

	<p>Hindamisülesanded</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Teadmiste kontroll õpiväljundi nr 1 teemade kohta 2. Lahendab meeskonnatööna situatsioonülesande 3. Koostab riskianalüüsi juhendi abil 4. Elustamine 5. Sidumine
sh hindekriteeriumid	Puuduvad
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Moodul on arvestatud, kui kõik hindamisülesanded ja iseseisev töö on lävendi tasemel sooritatud
sh hindamismeetodid	suuline vestlus, teoreetiliste teadmiste kontroll, kirjalik töö, praktiline töö
Õppematerjalid	<p>Sotsiaalministeerium. Töökeskkonna käsiraamat http://www.ti.ee/ott/raraamat.pdf</p> <p>Töötervishoiu ja tööohutuse seadus. https://www.riigiteataja.ee/akt/106072012060</p> <p>Töölepingu seadus. https://www.riigiteataja.ee/akt/122122012030</p> <p>http://www.toolu.ee</p>